

1908

Anul 1.

18 Sept. (1 Oct.) 1904.

Nr. 1 și 2.

Reuniunea învățătorilor români

dela școalele populare confesionale ortodocse

din protopresbiteratele

Arad, Chișineu, Șiria, Boroșineu, Buteni, Radna și
Hălmagiu.

Organ periodic oficios

elaborat

din încredințarea comitetului reuniunii de

Iosif Moldovan

vice-președinte.

Edițiunea Reuniunii.

Abonamentul 5 coroane pe an.

Membrii reuniunii îl primesc gratuit având să supoarte numai spesele admī-
nistrative de 1 coroană pe an.

Károly - egyesület

Arad, 1904.

Tiparul tipografiei diecesane greco-orientale române.

Pentru sala de lectură

Anul I (1904—1905) (N-ril I—II).

	Pagina
1. Protocolul adun. gen. XIV şedinţa I.	5—10
2. " " " " II.	11—13
3. " " " " III.	14—19
4. Actul de esmitere al delegatului consistorial . . .	20
5. Importanţa reuniunilor învăţătoreşti (cuvânt prezidial)	21—25
6. Întimpinarea oaspeţilor (cuvânt prezidial)	26—27
7. Discurs de salut al esmisului Consistorial	33—35
8. Discurs rostit de esmisul reuniunii la adun. gen. a Timişorenilor	83—85
9. Raportul prezidiului către adun. generală a XIV	129—134
10. " " " " " "	141—167
11. Raportul comisiunei organizatoare dela adunarea generală a XIV	171—174
12. Raportul cassarului către ad. gen. a XIV	174—176
13. Raportul comisiunei cenzurătoare de cassă	177—178
14. Raportul bibliotecarului către adu. gen. a XIV	178—182
15. Raportul comisiunei cenzurătoare de bibliotecă	182—183

16. „Adunarea generală a XIV“ de Dimitrie Popovici învățător Cuvin	3—4
17. „De bun augur“ de Iuliu Vuia învățător în B. Comloș	73—74
18. „Cătihezările“ de Ioan Costa profesor Arad.	75—77
19. „Chestiunea comisariatelor școlare“ de Iuliu Vuia.	89—90
20. „Vasiliu Petrii“ de Iosif Moldovan învățător Arad.	105—106
21. „Organizarea inspecțiunei școlare“ de Iuliu Vuia.	121—123
22. „Hristos a înviat“ de Iosif Moldovan	137—138
23. „Ioan Pop Reteganul“ de Iosif Moldovan	139—140
24. „Examenele“ de Iosif Moldovan	169—171

25. „George Șincal“ de Iosif Stanca învățător Roșia 107

D). *Disertațiuni.*

Pagina

26. „Psihologia revoluțiunilor“ de Ioan Costa profesor preparandial	36—41
27. „Sărăcia și avuția“ de George Purcar contabil consistorial	49—63
28. „Instinctul și cugetarea animalelor“ de Nicolae Mihulin profesor preparandial Arad	78—82
29. „Capacitatea școalei în activitatea sa“ de Teodor Cherechian învățător Gașa	91—95
30. „Răspuns la proiectul Berzevician“ de Nicolau Ștef învățător Arad	96—103
31. „Noi învățătorii și poporul“ de Dimitrie Micu învățător Șetin	108—115
32. „Chestiunea pedepselor corporali“ de Pavel Dârlea învățător Boroșineu	116—120
33. „Cum are să se propună religiunea în școala populară“ Liviu Dublea învățător Șilindia	124—128

E). *Informațiuni.*

34. Reuniunea învățătorilor din dieceza Caransebeș	28, 45
35. Reuniunea învățătorilor din Timișoara etc.	29, 43
36. Conferințele învățătorilor din des. protop. Arad.	29, 64
„ „ „ „ „ Chișineu	87 168
„ „ „ „ „ Șiria	87
„ „ „ „ „ Boroșineu	71
„ „ „ „ „ Buteni	86
„ „ „ „ „ Radna	46—184
„ „ „ „ „ Halmagiu	87—135
37. Comitetul reuniunii :	30, 184
38. Diplome	30, 72, 87, 10, 120,
39. Tabloul dela adunarea generală a XIV	30
40. Nou referent școlar	42
41. Spriginitorii învățătorilor	42, 70, 86, 103, 136,
42. Tot începutul e greu	42
43. Solvirea taxelor	43, 87, 103, 104, 20, 135,
44. Escurziune științifică la Mezöhegyes domniile statului	43 68
45. Remonstrațiune contra proiectului Berzevician	46
46. Promovări.	70
47. Circular oficios	71
48. Necroloage: Paul Moga	71
Maria Lungu	88
Aurel Popovici	103

Traian Faur	135
Silvia Borlea	135
Georgiu Barabaș	183
49. Clubul învățătorilor	88
50. Nuntă dascălească	120
51. Onomastica președintelui	135
52. Inspecțiune specială în școalele noastre	136
53. Apel către președinții și notarii despărțămintelor precum și către membrii reuniunii	32, 71, 72, 136.
54. Al X-lea congres internațional antialcoolic	167
55. Examen extraordinar	168
56. Comisari consistoriali la examene.	183

F). *Diverse.*

57. Locuitorii pământului	47
58. Viață lungă	47
59. Banchete noauă	47
60. Pocăitii	47

G). *Economie.*

61. Scutirea pomilor contra insectelor stricăcioase	48
62. Pomi roditori.	48

Anul 1.

18 Sept. (1 Oct.) 1904.

Nr. 1 și 2.

Reuniunea învățătorilor români

dela școalele populare confesionale ortodocse

din protopresbiteratele

Arad, Chișineu, Șiria, Boroșineu, Buteni, Radna și
Hălmagiu.

Organ periodic oficios

elaborat

din încredințarea comitetului reuniunii de

Iosif Moldovan

vice-președinte.

Edițiunea Reuniunii.

Károly - egyetemes
Aradon

Abonamentul 5 coroane pe an.

Membrii reuniunii îl primesc gratuit având să suporte numai spesele administrative de 1 coroană pe an.

Arad, 1904.

Tiparul tipografiei diecesane greco-orientale române.

Adunarea generală a XIV.

I.

Zile însemnate și de o deosebită mândrie și bucurie au fost pentru noi, învățătorii români ort., din prot. aradane I—VII, zilele de 15/28, 16/29 și 17/30 August a. c. În aceste zile de o dulce și plăcută sauenire, reuniunea noastră învăătorească, și-a ținut adunarea sa generală în frunțașă comună românească Șiria, desfășurând și aici cu demnitate stindardul, pe care cu litere de aur sunt imprimate cuvintele: »știință și progres«.

Plecarea reuniunei, în frunte cu vice-președintele Iosif Moldovan, sa făcut din Arad, Duminecă 15/28 Aug. a. c., după am., cu trenul de 4 $\frac{1}{2}$ oare. În drumul său spre Șiria, reuniunea a fost însoțită și de M. St. domn Sever Secula, referent școlar și reprezentant al P. S. Sale și al Ven. Consistor. Sosirea reuniunei în gara din Șiria a fost salutăată cu sunete de musică și salve de treascuri. Aici era aproape întreaga Șirie, venită să întâmpine reuniunea. În fața mulțimei sta comitetul de primire în frunte cu președintele *Dr. Hotăran* și cu vice-președintele, harnicul primar al comunei Șiria *Nicolae Lazarescu*, care în cuvinte frumoase, bine simțite și cu o blândeată ce-l caracterisează, salută reuniunea de bună venire, dând espreșiune bucuriei bravilor Șirieni, de a putea primi și gazdui învățătorimea în mijlocul lor.

Vice-președintele *Iosif Moldovan*, între aclamările sgomotoase a le membrilor, răspunde mulțumind pentru frumoasa și neașteptata primire ce s'a făcut reuniunii.

După aceste salutări și manifestațiuni sincere, în sunetele muzicii și a bubuilului de treascuri, s'a făcut intrarea în comună într'un lung șir de trăsură în frunte cu un număr frumos de călăreți.

Ajunși la școala română ort. din centru, se face înecvartirarea membrilor pe la privați, în ordine esemplară.

Seara, pe la 8 oare, ne-am întrunit toți cei sosiți, în sala mare a ospătăriei din loc, la o serată de cunoștință, petrecând în cea mai plăcută dispoziție până târziu.

În ziua următoare la 7 ore dimineața, comitetul reuniunii s'a întrunit în ședință extra-ordinară și după săvârșirea agendelor puse la ordinea zilei, în frunte cu presidiul și dimpreună cu ceilalți membrii, ne-am prezentat în corpore la sfânta biserică, luând parte la serviciul divin, împreună cu chemarea Duhului sfânt, săvârșit prin preoții locali: On. Domn Vasilie Popoviciu și Romul Măerușan.

Protocolul şedinţei I.

Ținută Luni în 16 August la orele 9—12 a. m.

II.

După terminarea serviciului divin, vice-președintele reuniunii, Iosif Moldovan, ocupând locul presidial la masa așezată în mijlocul sfintei biserici, printr'un discurs foarte instructiv, declară adunarea generală ordinară a XIV-a de deschisă.

Frumosul cuvânt de deschidere presidial, a fost primit de adunarea generală între urări puternice de: „să trăiască“ !

III.

Se dă cetire hârtiei oficioase a Ven. Consistor de sub Nr. 4651/904, prin care se notifică adunării generale ca luându-se la cunoștință de către I. P. Sa și Ven. Consistor invitarea noastră, s'a denumit ca delegat la adunarea generală: M. St. Domn Sever Secula, referent școlar consistorial; după carea apoi președintele exprimând bucuria mare ce o simte întreaga adunare generală atunci, când are fericirea de a putea saluta în mijlocul său pe delegatul I. P. S. Sale, și al Ven. Consistor, îl roagă totodată, ca la timpul său, să fie interpretul fidel al sentimentelor noastre, descoperind P. S. Sale precum și Ven. Consistor omagiile de supunere și recunoștință a întregului corp învățătoresc intrunit în reuniune.

Rezoluțiunea Ven. Consistor alăturată sub **B)**, precum și întîmpinarea presidiului adunarea generală le ia la cunoștință cu aclamări entusiasmale.

IV.

În firul acestora presidiul salută mai departe de bunavenire preoțimea reprezentată prin: C. Sa Roman R. Ciorogariu, director seminarial în Arad, P. On. Domn Procopie Givulescu ppresbiter în M.-Radna, P. O. Domn Ioan Georgea ppresbiter în Buteni; O. Domn Fabriciu Manuilă preot în Sâmbăteni; On. Domn George Papp preot în Agraș; On. Domn Romul Măerușan preot în Șiria; O. Domn Mihaiu Lucuța preot în Senteș; O. Domn Manasie Popescu, preot în Araneag; O. Domn Ambrosiu Ungurean preot în Curtacher; O. D. Alexandru Muntean alui Vasilie preot în Cherechiu; comuna politică Șiria, reprezentată prin St. Domni: Török, notar comunal și prin dl Nicolae Lazarescu primar; On. corp învățătoresc dela școalele maghiare din Șiria, condus de directorul Bodi Jozsef; reprezentantul presei române: St. D. Sever Bocu; St. D. George Purcariu contabil consistorial, precum și pe toți ceilalți mulți onorațori și spriginitori, cari prin prezența lor au grăbit a încuragia și de astă-dată învățătorimea în activitatea ei nobilă.

În fine nu s'a putut trece cu vederea de a nu se face amintire la acest loc și despre iubitul nostru președinte: Teodor Ceontea, creatorul reuniunii noastre, care însă în urma activității sale prea laborioase dezvoltată pe altarul bisericei și a neamului său și prin acestea pe altarul patriei, silit este a sta de-o-camdată mai la adăpost, implorându-se din partea întregii adunări generale, prin roștul vice-președintelui, grabnica lui reînșănătoșare.

Întreaga adunare generală se alătură acestor soluțiuni întru urări de: „Să trăiască!“, la adresa oaspeților, precum și la adresa aceluia, care involuntar lipsește din mijlocul nostru.

V.

Delegatul I. P. S. Sale, precum și al Ven. Consistor; M. St. D. Sever Secula, însinuându-se la cuvânt, sa-

lută adunarea generală printr'un discurs foarte frumos și însuflețitor, asigurând reuniunea și pe membrii ei, de bunăvoința sa și de părinteasca îngrijire a P. S. Sale și a Ven. Consistor.

Aceste frumoase cuvinte au fost întimpinate cu aclamări sgomotoase și nesfârșite, producând mare însuflețire.

VI.

Conmembrul Solomon Giurcoane propune, ear' adunarea generală primește:

Atât cuvântul de deschidere presidial, dimpreună cu discursul de salut la adresa delegatului Ven. Consistor și a oaspeților, cât și răspunsul acestuia, să se treacă din cuvânt în cuvânt la protocol. Adnexe sub **C) D) și E).**

VII.

Conform punctului 3 din programa adunării generale, se face apelul nominal în ordine de după despărțămintele protopresbiterali și se constată, că din 246 membrii ordinari sunt prezenți 168 și că lipsesc 78 membri.

VIII.

În legătură cu acest punct, presidiul anunță, ear' adunarea generală aclamă:

de membru fondator pe P. O. D. Procopie Givulescu ppresbiter în M.-Radna; ear' de membrii ordinari pe St. Domn Sever Secula, Ioan Costa și Nicolae Mihulin, profesori preparandiali, însărcinând biroul a le aduce aceasta la cunoștință prin estras protocolar, avisându-i la îndatoririle ce le au față de reuniune.

IX.

Presidiul aduce la cunoștință adunării generale trecerea din viață a zeloșilor membrii: Ioan Groza jun., fost

ppresbiter în Hălmagiu; Crăciun Ignoța, fost învățător în Târnova și Florian Popoviciu fost învățător în Békés.

Adunarea generală dă espresiune condolenței sale prin sculare și: „Dumnezeu să-î odihnească!”

X.

Conform punctului 4 din programa adunării generale, presidiul prezintă: raportul general despre activitatea presidiului, a comitetului și a despărțămintelor ppresbiterali, precum și rapoartele de casă, bibliotecă și de controlă, cerând, ca în scopul censurării lor, să se esmită mai multe comisiuni.

La propunerea conmembrului Augustin Boțoc, adunarea generală esmite următoarele comisiuni:

1. Pentru censurarea raportului general, d-nii: Sever Secula, Solomon Giurcoane, Iuliana Dârlea și Ioan Roșu.

2. Pentru censurarea raportului de casă, domnii: Stefan Leucuța, Savu Dorea, Liviu Papp, George Petroviciu, Ersilia Ștef, și Constanța Muntean.

3. Pentru censurarea raportului de bibliotecă, domnii: George Petrescu, Dimitrie Boariu și Traian Givulescu.

4. Pentru censurarea raportului de controlă domnii: Aurel Muntean, Ioan Crișan și Sidonia Ungurean.

XI.

Pentru înscrierea de membrii noi:

Se esmite comisiunea constatătoare din domnii: Ioan Hui, Pavel Sliartău și Cornel Croțu.

XII.

Presidiul presintă epistoalele de scuză pentru ne-participare la adunarea generală prezintă a membrilor: Maria Crișan, Protasie Givulescu, Traian Faur, George Costea, Trifon Dascal, Iustin Moroșan, Efrem Hedeșan, Ioan Ionescu, Vasilie Oarcea, Ioan Buștea, Constantin Floruțiu, și Simion Neamț; scrisoarea lui Iuliu Vuia, învăț. dir. în B.-Comloș, în cauza foaiei pedagogice și epistola lui Ioan

Popoviciu, inv. pensionat, în Opațița, prin care îmbie reuniunii cumpărarea bibliotecii sale cu preț redus.

Se predau comisiei organizatoare, pentru ea în legătură cu raportul general să le censureze, respective să vină cu propunere meritorială.

XIII.

Prof. : Ioan Costa, citește disertațiunea sa : »Psihologia revoluțiunilor.« Interesanta lucrare, alăturată la acest protocol sub **F**), a fost ascultată cu mult interes :

Votându-i-se d-lui disertante mulțumită protocolară.

XIV.

Presidiului prezintă următoarele telegrame sosite în timpul ședinței :

1. Salut adunarea corpului didactic, urându-i deplină isbândă în calea progresului și culturii poporului.«

Vicarul Mangra,
Oradea-Mare.

2. »In numele reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului, salut întrunirea învățătorilor în ad. generală a reuniunii surori aradane. Aprinde-Ți tot mai mult luminile !«

Ioan Marcu,
secretarul reuniunii.
Bocșa-montană.

3. »Salutul nostru celor întruniți a răspândi lumină !«

Familia Dr. Botiș,
Arad.

4. Salutăm adunarea învățătorilor și dorim succes bun.«

Ardelean, Ciorogariu, Roja, Crișan, Moldovan, He-deșan și Russu, învățători, Pecica.

Adunarea generală le ia la cunoștință între urări de :
„Să trăiască !“

XV.

George Purcariu, contabil consistorial, citește disertațiunea sa, alăturată la acest Protocol sub **G**), și intitulată : »Sărăcia și avalia.« În jurul acestei lucrări se naște o discuțiune foarte vie, la care iau parte : Ioan Vancu, Petru Vancu, și Iuliu Groșorean.

Ioan Vancu face propunerea, ca disertația din întrebare, să se tipărească în broșure, cu scopul de a putea fi împărțită între popor. Petru Vancu corege afirmarea greșită din disertație, după care învățătorimea ar fi cauza insuficienței cunoștințelor economice la poporul nostru, probându-o aceasta cu dovezi, iar Iuliu Groșorean combate spiritul observabil în disertație, că adevărul eredință adevărată în D-zeu numai prin studii speciale religioase se poate ajunge. Face în urmă contra propunerea, de a nu se tipări disertația din întrebare în broșure, conform propunerii lui Vancu, de-oare-ce aceasta și așa se va tipări în protocolul ad. generale.

După explicările date din partea disertantului, precum și din partea presidiului, membrul Ioan Vancu își retrage propunerea, primindu-se astfel cea a lui Iuliu Groșorean, iar disertantului i-se votează mulțumită protocolară.

Esauriată fiind programa ședinței prime, presidiul anunță începerea ședinței a doua la 4 ore p. m.

D. c. m. s.

Iosif Moldovan

v.-președinte.

Dimitrie Popoviciu

secretar general.

Protocolul şedinţei II.

Ținute în aceeași zi la oarele 4—6 p. m.

Redeschizându-se şedinţa, preşedintele propune în numele comitetului, ca în necs cu actul Venerabilului Consistor, de sub Nr. 4651/904 să se trimită o telegramă de felicitare I. P. Sale Prea bunului nostru Episcop, care de present se află în Sibiu.

Să primeşte cu mare însufleţire.

XVII.

Presidiul prezintă încă următoarele telegrame de felicitare :

1. Mulţumind cordial pentru preţioasa invitare, implor binecuvântarea cerului asupra lucrărilor reuniunii.«

Meşianu, mitropolit
Sibiu.

2. »Salutându-vă, binecuvânt scopul întrunirii voastre.«

Episcopul Ioan,
Sibiu.

3. Fiindu-mi imposibilă participarea, implor din acest sfânt loc binecuvântarea cerului asupra lucrărilor reuniunii.«

Archimandritul Hamsea,
Hodoş-Bodrog (Zadorlak.)

4. »Salut reuniunea soră şi-i doresc succes.«

Dr. Puticiu,
Braşov.

Telegramele cetite, producând mare însuflețire, se iau la cunoștință intru neîncetate urări de „să trăiască!“

XVIII.

Intrându-se în ordinea de zi, profesorul Nicolae Mihulin, își ține prelegerea : »Cugetarea și instinctul la animale« alăturată la acest protocol sub **H**). Interesanta prelegere a fost ascultată cu multă plăcere, producând o viună discuțiune în sânul membrilor, la care a luat parte : Petru Vancu, Sever Secula, Iuliu Groșorean și prelegătorul.

Adunarea generală primește în cele din urmă frumoasa prelegere cu multă plăcere, votându-i d-lui prelegător mulțumită protocolară.

XIX.

Teodor Cherechian, își ceteste disertația : »Capacitatea școalei în activitatea sa« lucrare, adnecsată la acest protocol sub **I**). În jurul chestiunii actuale, desfășurate în aceasta disertație, se naște o vie și motivată discuțiune în sânul membrilor, combătându-se cu argumente tari pedagogice, din partea mai multora : proiectul de lege referitor la modificarea articolelor de lege XXXVIII. din 1868, XVIII. din 1879 și XXVI. din 1893 pentru propunerea limbii maghiare în școalele populare cu limbă de propunere nemaghiară, lucrat în ministerul de culte reg. ung. la inițiativa Ecselenței Sale D-lui Ministru Dr. Berzeviczy Albert. Pe baza acestor discuțiuni, precum și a răspunsului« adnecsat la protocol sub **J**), prezentat și înscris de conmembrul Nicolae Ștefu, adunarea generală cu unanimitate decide :

Comitetul să însărcinează, ca pe calea Venerabilului Consistor să facă remonstrație la Înaltul guvern în chestie.

XX.

Urmează la ordinea zilei, conform punctului 10 din programa adunării, disertația : »Noi, învățătorii și poporul nostru« lucrată și celită de Dimitrie Mica.

Lucrarea aceasta, adneesată la acest protocol sub **L)** a fost ascultată cu multă plăcere, votându-i-se d-lui disertante mulțumită protocolară.

XXI.

La însinuare proprie : presidiul anunță, iar adunarea generală aclamă :

membru fondator pe On. domn Alexandru Muntean a lui Vasile, preot rom. ort. în Cherechiu, autorizând biroul a-i aduce aceasta la cunoștință prin estras protocolar, provocându-l a satisface îndatoririlor față de reuniune.

XXII.

În legătură cu punctul de sus, presidiul salută în mijlocul nostru ca nou oaspe, pe : P. On domn Pășcuțiu, protopresbiter gr.-cat. în Șiria.

Se ia la cunoștință între vii aclamări.

Fiind timpul înaintat, înainte de a-se esauria întreaga programăa acestei sedințe, la propunerea conmembrului Sever Secula, ședința se ridică, anunțându-se continuarea în ședința a treia din ziua următoare, la 8 ore, a. m.

D. c. m. s.

Iosif Moldovan

v.-președinte.

Dimitrie Popoviciu

notar general.

Protocolul şedinţei III.

Ținută Marţi 17/30 Aug. la orele 8—12 a. m.

XXIII.

După deschiderea şedinţei, se continuă programa întreruptă în şedinţa premergătoare şi astfel urmează la ordinea zilei : »Cestiunea pedepselor corporale« disertaţie de Pavel Dârlea. alăturată la acest protocol sub **M**) Dl autor fiind absent, este înlocuit la citire prin d-na soţia Iuliana Dârlea, învăţătoare. La discuţie iau parte: Dimitrie Popoviciu, pledând pentru practicabilitatea raţională a pedepselor, şi Iuliu Grofşorean, care propune, iar ad. generală decide :

Chestia din întrebare se relegă despărţămintelor, ca material de discuţiune.

XXIV.

Ar urma la ordinea zilei disertaţia: »Cum să se propună religiunea în şcoala poporală« de Liviu Dublea. Din cauza timpului înaintat însă, la propunerea presi-
diului :

Adunare generală decide că această lucrare se nu se mai citească, ci să se acludă pe lângă mulţumită la protocol. Adnecs sub **N.**)

XXV.

Conform punctelor 13 şi 14 din programa ad. generale urmează citirea rapoartelor şi referada comisiunilor.

Tot din cauza timpului înaintat, raportul general al comitetului adnecsat la acest protocol sub **O**), fiind

foarte voluminos, la propunerea conmembrului Sever Se-
cula, se privește de cetit, ascultându-se numai raportul
comisiunii însărcinate sub punctul X. Nr. 1, cu censura-
rea lui, precum și asupra afacerilor încredințate sub punc-
t. XII, ceea-ce se întâmplă prin raportorul Ioan Roșu.

Adunarea generală primește de al său raportul comisiu-
misiunii alăturat la acest protocol sub **P**) în punctele privitoare
la raportul general, terminologie, ortografie, și biblioteca d-lui
Ioan Popoviciu, învățător pensionat în Opațița, votând „mulțu-
mită” protocolară atât comitetului, cât și în special biroului, pentru
buna conducere și rodnică activitate desfășurată în decursul anu-
lui de gestiune expirat.“

Relativ însă la punctele privitoare la absențele membris-
lor și la chestia revistei pedagogice adusă din nou pe tapet de
cătră dl Voia, învăț. dir. în B.-Comloș, ad. generală, cu abatere
dela propunerea comisiei, deci de :

a) conmembrul Iustin Moroșan din Ciaba, încă se scusă,
de oare-ce deși nu dovedește boala sa, se știe însă a fi bolnav
de mai mulți ani.

b) Modalitatea recomandată de dl Vuia, privitor la eda-
rea unei foi pedagogice nu se primește, în schimb însă biroul
se autorisează a răspunde d-lui Vuia, că reuniunea noastră, în
casul că va apărea revista amintită, îi va acorda tot spriginul
moral, deobliga însă nu poate pe nime.

Esmiterea comisiei censurătoare de manuale școlare, con-
form propunerii prime din raportul general, să concredre comite-
tului central.

XXVI.

Cassarul general, Iuliu Groșorean, cetește raportul
său de cassă, din care se constată, că reuniunea cu finea
anului 1903 dispune :

Avere activă	5090-63 cor.
„ pasivă	1944-92 „
„ curată	3145-71 cor.

Pe baza raportului comisiunii emisă sub punctul X,
Nr. 2 și cetit prin referentul George Petroviciu, ad. generală con-
statând ordine întru toate, ie ta cunoștință raportul cassarului,
votându-i pe lângă absolutul îndatinat și mulțumită protocolară.
In cât privește restanțele sigure, „comitetul central se îndrumă
a folosi mijloacele cele mai extreme pentru încasarea lor, iar

privitor la restanțele dubioase, ad. generală, cu abatere dela propunerea comisiei, încredințază toată afacerea biroului central. Adnece la protocolul de față sub **R)** și **S).**

XXVII.

Florian Cioară, bibliotecarul general, citește raportul său despre starea bibliotecelor, din care se constată, că reuniunea noastră dispune în total de 968 opuri, în 1226 volume, dintre cari 270 opuri în 497 volume se află în bibliotecă eentrală, ear 698 opuri în 729 volume în bibliotecele din despărțăminte.

Adunarea generală ia la cunoștință raportul bibliotecarului pe lângă observările din raportul comisiei esmise sub punctul X., Nr. 8 și cetit prin raportorul George Petrescu, votându-i absolutorul îndatinat și mulțumită protocolară. Rapoar-tele se alătură la acest protocol sub **T)** și **U.)**

XXVIII.

Controlorul general. Ioan Vancu, citește raportul său, din care se constată, că atât la cassă, cât și la bibliotecă, toate sunt în deplină ordine.

Adunarea generală, pe basa raportului comisiei esmise sub punctul X. Nr. 4 cetit prin raportorul Ioan Crișan, ia la cunoștință și raportul de controlă, votându-i și contr. general, pe lângă absolutorul îndatinat, mulțumită protocolară. Adnece la acest protocol sub **V)** și **Z.)**

XXIX.

Patriciu Covaciu, face propunerea : că în viitor ad. generală să nu-se mai țină în biserică din motivul, că oamenii cu asemenea ocațiuni în discușiunile lor agitându-se folosesc expresiuni nu tocmai potrivite cu localul sfânt Dzeesc. Este combătut însă, din partea conmembrului Iuliu Grofșorean, care cu argumente nedisputabile stabilește tocmai contrarul. În urma acesteia, precum și în urma explicărilor date de presidiu, mai apoi și în urma

împrejurării, că propunerea din întrebare, conform dispozițiilor regulamentare, n'a fost prezentată în scris, dl propunător își retrage propunerea.

Se ia la cunoștință.

XXX.

Teodor Cherechean constată : „de un timp încoace să obsearvă în concursurile publicate pe stațiunile învățătorești, contrar Statutului Organic și a Regulamentului școlar, că se pun în concurs, din partea comitetelor parohiale, unele condițiuni la cari competenții nu se pot obliga, prin ce se produc de comun cele mai multe neînțelegeri și confusii. Așa d. e. să pune în concurs: că învățătorul are se compună și conducă socoțile culturale, că alesul să se priceapă deplin la conducerea corului, ect. În altele se recere, că competentul se fi absolvat 1—4 clase medii, atunci, când este știut, că nici un preparand absolut nu poate avea mai puține pregătiri ca 4 clase medii. Și de cumva n-a frecventat atare institut public, în înțelesul legii a trebuit să se supună unui examen de primire, care ecvivalcăză cu 4 clase medii. De aici diploma tuturor absolvenților este egală întru toate, fără privire la pregătirile anterioare. Și dacă totuși este deosobire, aceasta poate fi numai în gradul lor de clasificare.» Pe basa acestora propune, iar ad. generală decide :

Comitetul central să însărcinează, a întreprinde la Ven. Consistor, ca Venerat acela, să binevoiască prea grațios a nu mai permite susceperea în concursurile publicate a unor condițiuni, ce sunt afară de lege și prin ce se detrage din vaza și onorarea învățătorimei, ear' de alta parte își au de urmare certe și neînțelegeri în parochie.

XXXI.

Petru Vancu purcezând din ideile desfășurate de dl George Purcariu, contabil consistorial, în disertația : »Sărăcia și avuția« propune, iar adunarea generală primește :

Comitetul central se însărcinează a întreprinde la Ven. Consistor, ca Ven. acela, în scopul evalueării cât mai temeinice a

a fiitorilor învățători în ale lucrurilor de natură economică, să binevoiască a institui pe lângă institutul pedagogic teologie din Arad, o economie de model, după-cum să practice aceasta și din partea statului.

XXXII.

Comisiunea esmise sub punctul XI, pentru înscrierea de membrii noi raportează, iar ad. gen. aclamă:

de membru ajutător pe O. D. Romul Măerușan preot ort. în Siria, însărcinând biroul ai aduce aceasta la cunoștință prim es-ras protocolar, provocându-l a satisface datorințelor față de reuniune.

XXXIII.

Conform punctului 16 din programa ad. gen., urmează: alegerea locului și ficsarea timpului, pentru ad. gen. viitoare. Aici confratele Iosif Ivan, însinuându-se la cuvânt invită reuniunea în numele giulanilor la Giula.

Se primește cu mulțumită, între urări frenetice la adresa giulanilor, iar cu privire la timp, se autorisează comitetul, ca acela se'l ficese la sărbătoarea Sântului Ilie sau în cutareva zi din preajma acelei sărbători.

XXXIV.

Autenticarea protocolului,
se încredințează conmembrilor aradani.

XXXV.

În chipul acesta, ecsauriată fiind întreaga programă a adunării generale, vice președintele reuniunii, Iosif Moldovan, mulțumind încă odată tuturor factorilor și îndeosebi reprezentantului I. P. Sale și Ven. Cnsistor, pentru binevoitorul sprijin acordat reuniunii întru realizarea splendidului rezultat: declară ad. gen. a XIV de încheiată.

Adunarea generală ia la cunoștință acestea, între aclamări însuflețite la adresa presidiului și a reprezentantului I. P. Sale și al Ven. Cnsistor.

XXXVI.

Conmembrul Iosif Ivan, insinuându-se din nou la cuvânt, în cuvinte alese și bine simțite, mulțumește vice președintelui reuniunii Iosif Moldovan, în numele ad. gen. pentru buna și înțeleapta conducere a desbaterilor din sinul reuniunii.

Acestor frumoase salutațiuni, prezenții se alătură între ne-sfârșite urări de: „Să trăiască!”

Șir ia, dat ca mai sus.

Iosif Moldovan

v. președinte

Dimitrie Popoviciu

secretar general.

Aceste protocoale sau cetit și autentical.

A r a d, la 19 Aug. v. (1 Sept. n.) 1904.

Nicolae Ștefu

Maria Precupaș

Nr. 4651/904.

Esmiterea delegatului Consistorial.

(Adnece la protocol sub B.)

Mult Onoratului Domn

Teodor Ceontea,

profesor președinte al »Reuniunii învățătorilor« din ppresb. aradane I VII

în

Arad.

Luând la cunoștință raportul prin care ni-ai susțernut programa adunării generale a reuniunii din anul acesta, îți facem cunoscut, spre știință și acomodare, că am numit de delegat al nostru și al Veneratului Consistor la acea adunare generală, pe referentul nostru, domnul Sever Secula.

A r a d, la 7/20 August 1904.

Joan J. Papp,
Episcop.

Importanța reuniunilor învățătoresți.

(Cuvânt de deschidere la a XIV-a adunare generală a „Reuniunii învățătorilor români” de la școalele populare confesionale greco-orientale române din protopresbiteratele aradașe I-VII, ținută în biserică greco-orientală română din Siria la 16/30 August anul curent 1904.

Adreces la prot. sub C).

On. adunare generală !

Sub inspirațiunea Duhovnicească de carea suntem împărtașiți în urmarea rugăciunilor înălțate pentru noi de părinții acestui Sfânt locaș ; și sub impresiunea bucuriei ce o simt din plăcutul incident al revederii și convenirii de azi : *salut' de binevenire pe toți membrii, binevoitorii și spriginitorii*, cari au venit să promoveze cauzele sfinte impuse ca scop și scrise pe steagul ce-l purtăm cu mândrie în fruntea reuniunii noastre culturale.

Dorul de înaintare, care a îndemnat la timpul său pe antecesorii noștri să întemeieze aceasta Reuniune, ne-a întrunit și pe noi la această adunare generală, ca prin comunicarea ideilor și descoperirilor făcute pe terenul instrucțiunii ; prin discutarea chestiunilor importante și de mare interes puse la ordinea zilei : să ne unificăm cugetele și dorințele, întru atingerea scopului măreț ce-l urmărim ; să lărgim tot mai tare orizontul cunoștințelor noastre, spre a ne apropia de perfecțiunea ce o reclamă dela noi misiunea sfântă ce o avem, *misiunea învățătorescă, care este superioară tuturor misiunilor pământești*.

Domnilor colegi !

Numai dacă ne vom da seamă de importanța misiunii ce o avem, vom ști să apreciem foloasele cele mari ce le avem dela Reuniune, dela această școală a învățătorilor și prin urmare : *școala școalelor*.

Să vedem deci care este adevărata noastră chemare.

Adevărata noastră chemare este : *educațiunea fizică și spirituală a omului* ; adică : promovarea dezvoltării corpului și a spiritului omenesc sunt încredințate înțelepciunii noastre modeste.

Ce misiune sublimă !

Să promovăm în dezvoltare cele mai alese produse naturale. Natura care produce toate cu înbelșugare, este necesităta a se supune influinței noastre.

Da ! — natura produce de toate în abundență, dar' supunând produsele sale întâmplărilor desastroase, nimic nu e perfect, nimic, nimic nu e trainic și complet. Sau cum am zice în limbagiu mai vulgar : natura dă toate cu o mână plină, dar' în sburdălnicia sa ia cu două.

Ce s'ar alege de micul pomișor, dacă mâna desterului grădinar nu l'ar scuti de împregiurările vitrege și nu ar da direcțiune mai perfectă dezvoltării sale ? — S'ar sălbătici și atacat de vânturi și furtuni, și de alți nenumărați dușmani ai dezvoltării sale, nici când nu ar produce fructe nobile, ba ! — s'ar nimici cu zile.

În tocmai așa stăm și cu omul.

Apoi dacă se cer anumite cunoștințe dela un grădinar, ori pomolog, ca să poată influința asupra dezvoltării naturale a micului pomișor, cu atât mai temeinice și aprofundate trebuie să fie cunoștințele unui învățător, chemat să influențeze în mod conștin, dezvoltarea fizică și spirituală a omului, care este creațiunea cea mai aleasă a naturii, a lui Dumnezeu.

Și dacă în aprecierea misiunii noastre am merge și mai departe și am pune-o în comparație cu alte misiuni poate mai analoage și mai preferite în societatea omenescă, spre exemplu cu medicina, care încă are de scop conservarea corpului și promovarea vieții omenești, atunci vom vedea numai, adevărata sublimitate și superioritate a misiunii învățătoresți.

Dacă este importantă și aleasa misiunea unui medic, care pentru a putea satisface chemării sale are lipsă să-și însușască cunoștințe temeinice în anatomie, și spre acest scop trebuie să facă studiu îndelungat, care durează aproape o jumătate din viață, *atunci cu cât mai sublimă și mai superioară este misiunea unui învățător, care pe lângă cunoștințele anatomice, necesare la promovarea dezvoltării corpului, la educațiunea fizică, mai are lipsă și de aprofundate cunoștințe psihologice, necesare la promovarea dezvoltării sufletului omenesc, la educațiunea spirituală.*

Iată misiunea învățătorului, în lumină adevărată, mai importantă și decât medicina cea preferită și promovată de toate păturile societății.

Dar' acum de sine se naște întrebarea : dacă educațiunea este superioară medicinei ; dacă misiunea învățătorului este mai aleasă decât a medicului ; cum de nu se dă asemenea atențiune calificățiunii lor ? , cum de nu se pune asemenea pond și pe pregătirea învățătorilor ? , — cum de nu se preînd și dela învățători cunoștințe universitare ?

Acestea, nu pentru-că nu ar fi necesare, ci pentru-că sunt imposibile.

Nici cel mai puternic, cel mai bogat stat, nu ar putea suporta spesele împreunate cu susținerea facultăților necesare și cu salarisarea atâtor mii și mii de învățători cu pregătiri universitare, cari ar reclama asemenea salare și venite ca medicii și alți factori cu asemenea pregătiri.

Nu știu dacă mi-a succed D-lor colegi să vă arăt importanța și superioritatea misiunii noastre învățătoarești, una însă e constatat, că pentru a satisface cu demnitate acestei misiuni, nu e destulă calificarea ce o avem și de care suntem împărtașiți.

Dar' dacă împrejurările maștere ale societății omenesti nu pot promova pregătirea și perfecționarea noastră conform misiunii ce o avem, nu urmează, că noi învățătorii să ne mulțumim cu cunoștințele modeste câștigate în institutele cari ne-au pregătit pentru sublima noastră misiune, să ne îndestulim în cele spirituale cu ceea ce ne tinde societatea între împrejurările ei maștere; ci spre a putea satisface cu demnitate și tot mai potențat chemării, spre liniștirea conștiinței noastre, să stăruim pe cale socială, prin sprigin reciproc, a ne câștiga tot mai multe cunoștințe și a ne perfecționa continuu în arta educației, dela care depinde bunăstarea și fericirea bisericii, patriei și a națiunii.

Mijlocul și ocasiunea cea mai potrivită — spre scopul acesta — ne-o tinde *Reuniunea cu conferințele și adunările ei generale*. Aici ni-se dă ocaziune să ne împărtașim reciproc ideile și descoperirile făcute pe terenul instrucțiunii. Aceasta este școala noastră, școala școalelor, universitatea învățătorilor. Aici putem învăța unii dela alții; aici putem lărgi orizontul cunoștințelor noastre spre a ne apropia tot mai tare de perfecțiunea ce o reclamă dela noi misiunea sfântă ce o avem, misiunea învățătoarească care este superioară tuturor misiunilor.

Domilor colegi!

Aceia dintre noi, cari au știut și se știu însufleți de binele și prosperarea Reuniunii, lor și-au câștigat comoară, fiind azi considerați și cinșiți nu numai în cercul cel restrâns al activității lor, ci și în societatea cea mai înaltă și aleasă.

În speranța, că discuțiunile serioase, ce se vor desvolta din temele importante — și de deosebit interes — puse la ordinea zilei de azi ; că pertractările serioase și parlamentare precum și ținuta noastră impunătoare și deamină de numele ce-l purtăm, încă vor contribui la perfecționarea noastră și la ridicarea prestigiului nostru învățătoresc ; vor contribui la înmulțirea cunoștințelor speciale atât de necesare la promovarea educațiunei fizice și spirituale noauă încredințate, declar adunarea generală a XIV. a Reuniunii noastre învățătorești de deschisă.

Iosif Moldovan,
r.-președinte.

Intimpinarea oaspeților!

(Cuvânt rostit de vice-președintele Iosif Moldovan.)

Adneș la protocol sub D.)

Domnilor Colegi!

Când privesc dela acest loc imposantă noastră adunare generală, înaintea ochilor sufletești, mi se imaginează o grădină maestasă plină de pomi roditori și împodobită cu flori înbrăcate în mii colori, cari ne înbală cu parfumul lor desmerdători, ear eu stau admirând acest rai spiritual și puterea magică a neînlocuibilului grădinar, pe care — din ironia sorții — îl înlocuiesc.

Aceasta grădină este reuniunea noastră cu adunarea ei de azi. DVoastră sunteți pomii cei ce cu rodurile spirituale ne Ve-ți delecta și în adunarea generală actuală; ear frumoasa cunună de oaspeți, Doamne și Domni, sunt florile înbrăcate în mii colori, cari împodobesc aceasta adunare generală și cari văzând frumoasele noastre năsuințe și bunele intențiuni ce le avem, ne desmeardă cu interesul lor și vor vesti societății celei mari, la care aparținem și în a căreia serviciu suntem angajați, rezultate încurajătoare.

Pentru aceasta î-mi țin de datorință a le anticipa mulțămita și recunoștința noastră.

În șpetial mă adresez :

Spectatului Domn *Serer S. Secula* reprezentant al Vener. Consistor și al I. P. S. Dl. Episcop **Ioan I. Papp**, rugându-l să relateze la locul său *omagiile noastre de recunoștință și supunere fiască* ;

P. On. Domn Georgiu Popoviciu asesor consistorial ordinar și protopop al tractului Șiria, care ca inspec-

tor școlar în totdeauna, precum și cu aceasta ocasiune, a născut să promoveze cinstea învățătorilor, pentru ce îi suntem datori cu vecinică recunoștință, pe care io împărtășim și dela acest loc, cu aceasta solemnă ocasiune ;

C. Sale Dlui Roman Giorogariu director seminarial, R. Domni : Ioan Giorgia și Procopiu Givulescu protopopi ; Traian Terebenți adm. protopopesc ; Mihai Leucuța și tuturor preoților cari prin prezența lor au arătat și arată interes de soarta școlii confesionale, ca fiică a mamei noastre comune, a sfintei biserici ortodoxe române ;

P. On. Domni Ioan Török notarul și Nicolau Lazarescu judele comunei Șiria în reprezentanța potestății statului și a patriei noastre iubite, pentru a cărei prosperare ne-am adunat și cu aceasta ocasiune și o dorim din suflet cu toții !

P. St. D. Bodi István directorul școalelor de stat din localitate, care încă ne-a onorat cu prezența.

*

Simțul de recunoștință mă îndatorează ca de încheiere să fac amintire și de devollatul și neînlocuibilul grădinar al grădinei imăginate mai sus, bunul și iubitul nostru președinte *Teodor Cruntea*, în a cărui stare sanitară foarte gravă, am esperiat și în zilele din urmă raze de speranță, ceea ce — cu dorința ferbinte de al pute vede cât mai curând în mijlocul și în fruntea noastră, — î-mi în de datorință a Vă aduce la cunoștință.

Informațiuni.

Reuniunea învățătorilor români din diecesea Caransebeșului și-a ținut adunarea generală la 29 și 30 Aug. st. v. a. c., în frumosul oraș *Biserica albă*. La sosire învățătorii au fost întâmpinați de reprezentanța orașului în frunte cu vrednicul primar *Ioan Roșu* și de comitetul parohial în frunte cu președintele *Novac* avocat. Adunarea generală a fost onorată de prezența P. On. Domn *Filip Adam* ppresbiterul Iamului în reprezentanța Ven. Consistor și a I. S. Dlui Episcop diecesan *Nicolae Popca*; Mag. Sa Dl *Karol Sebeszta* inspector regesc al comitatului Timiș; de *Dr. Branîște*, *Dr. Jurca*, *Serier Bocu* și *Dr. Petru Barbu* reprezentanții presei. Reuniunea noastră aradană a fost reprezentată prin vice-președintele *Iosif Moldovan*. Parte activă au luat la această adunare generală ca membrii onorari vrednicul ppresbiter al Buziașului Dl *Pepa*, precum și avocații *Dr. Dobrin* din Lugoj și *Dr. Nedelcu* din Oravița. Cu lucrări literare sau distins învățătorii *Mihai Crăciun* și *Petru Bandu*. Primul cu deslegarea temei: »*În ce chip poate câștiga și susține învățătorul autoritatea și respectul în și afară de școală*»; și al doilea cu deslegarea temei: »*În ce măsură poate contribui casa părintească la educațiunea școlară*». Dintre propunerile mai importante amintim: Esmiterea alor doi membrii, în fie-care an, — pe spesele reuniunii — la cursul pentru industria de casă; prevederea membrilor cu diplome; și adresa de aderență Ven. Consistor și I. Sale Domn. Episcop pentru pașii întreprinși în chestiunea proiectului de lege, privitor la reorganizarea învățământului poporal.

Reuniunea-soră, în urmarea restaurării făcute cu aceasta ocaziune, stă în fața unei nouă reorganizări, alegând de președinte în locul vrednicului președinte *Traian Lința* retras din cauze sanitare, pe unul din cei mai erudiți bărbați ai neamului nostru *DI Ilie Trăilă* avocat în Oravița, dându-i ca mână dreaptă de vice-președinte pe cel mai înfocat luptător pentru aridicarea prestigiului nostru dascălesc, *Ioan Jian* învățător tot acolo. Peana reuniunii a rămas tot în încercatele și desterile mâni ale Dnui *Ioan Marcu* ca secretar general; car' cassariatul în mult promițătoarele mâni ale devotatului profesor *Dr. Petru Barbu*, care în anul trecut ca cassar nou a desvoltat o activitate de admirat, încassând din tacesele restante peste 3000 coroane.

Dorim prosperare și isbândă strălucită senioarei noastre surori și noului birou mult succes.

Reuniunea învățătorilor români din ppresbiteratele Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova își va ținea adunarea gener. din a. c. în *Lipova* Luni în 20 Sept. (3 Oct.) Reuniunea noastră va fi reprezentată la adunarea generală a reuniunii soră prin esmișii noștri: *Dimitrie Popociciu* secretar general și *Protașie Girulescu* președintele despărțământului Radna.

Conferința de toamnă a despărțământului protopopesc Arad se va ținea Luni în 25 Octomvre (7 Noemvre) în comuna *Batania*. Cu aceasta ocaziune e pusă în prospect o excursiune la *Mezőhegyes*, spre a visita stabilimentele economiei de model a statului. Conferența promite a fi foarte interesantă și din motivul ca vrednicul nostru coleg încredințat oficios cu studiarea metodolui »*fonomimic*« ne va da ocaziune să ne delectăm în mod intuitiv de succesele ajunse în cursul experimentării sale. Ba după cum suntem informați, reuniunea de cântări din *Batania* va da, în onoarea învățătorilor și în favorul tondului organului nostru oficios, un concert

împreună cu reprezentațiune teatrală. Pentru a se putea orienta în privința cotelor și a trăsurilor de lipsă la escursiunea contemplată, confratele nostru George Popoviciu roagă de timpuriu pe toți membrii și oaspeții cari doresc a lua parte, să-l avizeze despre aceasta prin o carte de corăspondință postală, cel mult până la 10/23 Octombrie a. c.

Comitetul reuniunii noastre și-a ținut prima ședință ordinară Joi în 2/15 Sept. a. c. în localitatea școalei centrale din Arad. Prezenți au fost :

Iosif Moldovan v.-presed. Dimitrie Popoviciu secretar, George Popoviciu notar, Iuliu Groșorean cassar, Ioan Vancu controlor ; precum și membrii Augustin Botoc, Ioan Crișan, Petru Vancu, Alexiu Dobos și Pavel Dârlea. În această conferință s-au făcut dispozițiunile necesare pentru executarea concluseror adm. generale și s-au stabilit cercul activității anuale a : despărțămintelor protopopești. În urmarea dispozițiunilor luate, în conferințele despărțămintelor va fi se stabilim terminologia deosebitelor obiecte de învățământ, să studiem noaua ortografie academică din punctul nostru de vedere și să lămurim perfect chestiunea pedepselor corporale.

Diplomele membrilor cari s-au însinuat la cassari, cu ocasiunea adun. generale, sunt în lucrare și încurând le vor primi. Membrii cari n-au solvit încă taca de 2 coroane pentru diplomă, sunt rugați a satisface acestei datorințe în timpul cel mai scurt posibil, trimițând cassarului *Iuliu Groșorean* învățător în Galsă taca de 2 coroane, ca cel mult până pe sfintele sărbători a-le nașterii Domnului să poată primi și înfrumseșa locuința sa cu artistica diplomă a reuniunei.

Tabloul învățătorilor și oaspeților cari au luat parte la adunarea generală din Șiria, este foarte bine succes, și se poate procura cu taca de 4 coroane trimisă la adresa biroului reuniunii în Arad.

Spre știre și orientare, se comunică celor interesați, că adnesele protocolului adunării generale, cari în lipsa de spațiu nu au încăput în aceste numere, se vor publica pe rând în numerii viitori.

Bibliografie.

ABC-dar carte de cetire pentru elevii clasei prime de *Iosif Moldoran și consoții*, au apărut de curând în a IV edițiune, în tipografia diecesană din Arad. Prețul unui exemplar 40 fil.

*

Carte de cetire pentru elevii clasei a II-a de *Iuliu Groșorean și consoții* au apărut în aceeași tipografie în edițiunea a II-a. Prețul 40 fil.

*

Curs practic de Constituția patriei, sau drepturile și datorințele cetățanești pentru școalele populare de *Iuliu Vuia*, editura librăriei Ciurcu Brașov. Prețul 40 fil.

*

Istoria naturală pentru școalele populare de *Iuliu Vuia*, edițiunea librăriei Ciurcu Brașov. Prețul 60 fil.

POȘTA NOASTRĂ.

Sub acest pasagiu vom răspunde la întrebările ce ni se vor adresa.

Mai multora. Istorioare religioase-morale pentru elevii clasei prime, conform noului plan de învățământ, se pot afla cu prisosință și în manualul cu acest titlu, edat în tipografia diecesană din Caransebeș de Dr. Petru Barbu, profesor.

I. B. Regulile ortografiei noauă, se pot procura în librăria Petru Simtion, Arad.

I. M. Căprioara. Ad. 1. am satisfăcut. Ad. 2. Răspundem: Magiara de Groșorean-Moldovan e sub tipar, încurând va apărea.

I. G. G. Speranța e în Dumnezeu și în interesul membrilor. Suntem tare în credința ca președinții despărțămintelor își vor da silința să încasseze toate restanțele și atunci esistența și trăinicia e asigurată. În colo, din parte-ne facem tot ce se poate aștepta dela noi.

